

VYHLÁŠKA**Ministerstva zemědělství**

ze dne 23. ledna 2001,

kteřou se provádí zákon č. 242/2000 Sb., o ekologickém zemědělství a o změně zákona č. 368/1992 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů

Ministerstvo zemědělství stanoví podle § 35 zákona č. 242/2000 Sb., o ekologickém zemědělství a o změně zákona č. 368/1992 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů, (dále jen "zákon") k provedení § 4 odst. 2, § 6 odst. 12, § 10 odst. 3 písm. b), § 11 odst. 1 písm. c), d), e) a f) a odst. 3, § 12 odst. 3, § 14 odst. 1 písm. b), d), e), f) a i), § 14 odst. 2 písm. a) a odst. 3, § 15 odst. 2, § 16 odst. 1 písm. a), § 17 odst. 2, § 18 odst. 3, § 19 odst. 3, 4, 5, 6, 8 a 10, § 20 odst. 2 písm. a), § 21 odst. 1 a 3, § 22 odst. 6, § 24 odst. 4, § 25 odst. 1, § 26 odst. 2 a 4 a § 27 odst. 6:

Oddíl 1**Obecná ustanovení****§ 1****Druhy hospodářských zvířat chovaných v ekologickém zemědělství**

(K § 4 odst. 2 zákona)

V ekologickém zemědělství je možné chovat pouze tyto druhy hospodářských zvířat:¹⁾ skot, koně, prasata, ovce, kozy, králíky, drůbež, ryby a středoevropské ekotypy včely medonosné *Apis mellifera* (dále jen "vyjmenovaná zvířata").

§ 2**Náležitosti žádosti o registraci**

(K § 6 odst. 12 zákona)

Náležitosti žádosti o registraci pro ekologické zemědělství na ekofarmě (dále jen "žádost") jsou uvedeny v příloze č. 1.

§ 3**Materiály a postupy pro zpracování bioproduktů a biopotravin**

[K § 10 odst. 3 písm. b) zákona]

Postupy pro zpracování bioproduktů a biopotravin a materiály pro obaly v přímém kontaktu s bioproduktem nebo biopotravinou jsou uvedeny v příloze č. 2.

Oddíl 2**Pěstování rostlin****§ 4**

[K § 11 odst. 1 písm. c) a k § 12 odst. 3 zákona]

(1) V ekologickém zemědělství lze používat statková hnojiva, hnojiva, pomocné půdní látky, pomocné rostlinné přípravky a substráty stanovené zvláštním právním předpisem²⁾ a uvedené v příloze č. 3.

(2) V ekologickém zemědělství se použijí přednostně statková hnojiva pocházející z ekologického zemědělství nebo z

přechodného období. Minerální hnojiva²⁾ se použijí jen v případě, že agrochemické zkoušení půd prokáže pokles obsahu živin do oblasti vyhovující nebo nízké zásoby³⁾ živin. Hnojení stopovými živinami se provádí jen v případě jejich nedostatku zjištěného buď symptomaticky, nebo [rozbořem](#).

(3) Substráty pro produkci hub mohou být připraveny pouze ze statkových hnojiv a organických zbytků z hospodaření pocházejících z ekologického zemědělství nebo z přechodného období, chemicky neošetřené rašeliny, dřevní [hmoty](#) a zeminy. Podíl statkových hnojiv nepocházejících z ekofarmy nebo přechodného období může být nejvýše 25 % hmotnosti všech komponent použitých k přípravě substrátu.

§ 5

[K § 11 odst. 1 písm. d) zákona]

(1) V ekologickém zemědělství lze použít pouze rozmnožovací materiál⁴⁾ pocházející z rostlin, které byly pěstovány v souladu se zákonem a touto vyhláškou nejméně jedno vegetační období, u vytrvalých rostlin nejméně dvě vegetační období. Sazenice zeleniny musí vždy pocházet z ekologického zemědělství nebo přechodného období.

(2) Pokud není rozmnožovací materiál podle odstavce 1 dostupný, lze do 31. prosince 2003 použít nemořený rozmnožovací materiál jiného než ekologického původu podle zvláštního právního předpisu.⁵⁾ Nedostupnost rozmnožovacího materiálu podle odstavce 1 prokazuje ekologický podnikatel písemným vyjádřením tří výrobců nebo distributorů takového rozmnožovacího materiálu.

(3) V případě prokázané nedostupnosti nemořeného rozmnožovacího materiálu podle odstavce 2 lze u zeleniny do 31. prosince 2003 použít mořený rozmnožovací materiál. Nedostupnost nemořeného rozmnožovacího materiálu podle odstavce 2 prokazuje ekologický podnikatel písemným vyjádřením tří výrobců nebo distributorů takového rozmnožovacího materiálu.

(4) Vyžaduje-li to zvláštní právní předpis,⁵⁾ použije se mořený rozmnožovací materiál.

§ 6

[K § 11 odst. 1 písm. e) a odst. 3a k § 16 odst. 1 písm. a) zákona]

(1) V ekologickém zemědělství lze použít jen přípravky a ostatní prostředky na ochranu rostlin uvedené v příloze č. 4. Použití přípravků a ostatních prostředků na ochranu rostlin se řídí zvláštním právním předpisem.⁶⁾

(2) Regulace plevelů, původců chorob a škůdců se provádí preventivními opatřeními, jako jsou

- a) optimalizace osevních postupů a střídání plodin a zpracování půdy,
- b) výběr vhodných druhů a odrůd,
- c) pěstování meziplodin,
- d) využívání smíšených kultur,
- e) sečení a mulčování,
- f) sterilizace půdy, zemin a substrátů parou,
- g) návnady na hlodavce v pastích v budovách,
- h) instalace hnízdních podložek a berliček sloužících jako ochrana proti hlodavcům [pomocí](#) dravců a sov,
- i) řádné ošetřování a kompostování statkových hnojiv,
- j) péče o ekologicky stabilizující prvky jako například údržba a obnova mezí, remízků, břehových porostů, extenzivních ploch.

(3) Přímá ochrana rostlin se provádí fyzikálními, biotechnickými a biologickými metodami, jako jsou

- a) mechanická regulace plevelů, jako je pletí, vláčení, plečkování či podrývání,

- b) mechanická regulace škůdců, jako jsou světelné lapače, leповé pásy a desky, sběr škůdců,
- c) termická regulace plevelů a škůdců,
- d) mechanická ochrana rostlin jako například netkané textilie,
- e) využití [feromonů](#),
- f) využití biologických metod ochrany rostlin.

§ 7

[K § 11 odst. 1 písm. f) a odst. 3 zákona]

- (1) Do osevního postupu se zařazují přednostně jeteloviny, luskoviny nebo směsky obsahující jeteloviny nebo luskoviny.
- (2) Osevní postup musí umožnit využívání zeleného hnojení, podsevů a meziplodin, udržování nebo zvyšování půdní úrodnosti (obsahu humusu v půdě), co nejdéle trvajících vegetačních krytů, pokud možno i přes zimu, a působit protierozně.
- (3) Střídání plodin se provádí tak, že
 - a) obilniny mohou po sobě následovat nejvýše dva roky,
 - b) plodiny s malou konkurenční schopností vůči plevelům se střídají s plodinami s vyšší konkurenční schopností vůči plevelům,
 - c) mělce kořenících plodin se střídají s plodinami hlubokokořenícími,
 - d) plodiny trpící stejnými škodlivými činiteli se zařazují v dostatečném časovém odstupu podle druhu škodlivého činitele.

§ 8

(K § 11 odst. 3 zákona)

- (1) Trvalé travní porosty se pravidelně, nejméně 1x ročně, sklízí nebo spásají. Neprovádí se pouze mulčování ploch s ponecháním travní hmoty na pozemku jako výhradní způsob ošetření ploch.
- (2) Travní hmota, pokud není spasena, se sklízí jako krmivo nebo se zpracovává do kompostu.
- (3) Zatížení pastvin a výběhů vyjmenovanými zvířaty a organizace pastvy nesmí způsobovat devastaci ploch a [likvidaci](#) drnu. U napajedel, u ploch pro podávání krmiv a přikrmování, u odpočívadel nebo stájí musí být podloží upraveno tak, aby nedocházelo k rozbahnění terénu.
- (4) Zimní pastviny, zimoviště a výběhy se řádně ošetřují a jsou prováděna opatření k revitalizaci drnu.
- (5) Sklízňové stroje, dopravní prostředky a stroje a posklízňové technologické linky pro úpravu bioproduktů se udržují čisté a v takovém technickém stavu, aby neobsahovaly žádné látky, které by mohly bioprodukty kontaminovat.

Oddíl 3

Obecná ustanovení pro chov vyjmenovaných zvířat

§ 9

Výživa vyjmenovaných zvířat

[K § 14 odst. 1 písm. b) zákona]

- (1) V ekologickém zemědělství se používají krmiva, krmné suroviny, krmné směsi, doplňkové látky, premixy a určitá proteinová krmiva stanovená zvláštním právním předpisem⁷⁾ s výjimkou krmiv, určitých proteinových krmiv a doplňkových látek uvedených v příloze č. 5. Použití krmiv, krmných surovin, krmných směsí, doplňkových látek, premixů a určitých proteinových krmiv se řídí zvláštním právním předpisem.⁷⁾

(2) Jako objemné krmivo se pro skot používá zejména seno, sláma, siláž, senáž a čerstvá píce. Pro dospělé přežvýkavce tvoří objemná krmiva nejméně 60 % celkového denního příjmu sušiny.

(3) Z celkového objemu krmiv v přepočtu na sušinu může pocházet z přechodného období nejvýše 30 %, pokud jsou tato krmiva nakupována, nebo nejvýše 60 %, pokud krmiva z přechodného období pocházejí z vlastní ekofarmy ekologického podnikatele.

(4) Nejvyšší podíl krmiv nepocházejících z ekofarmy nebo z přechodného období z celkové roční krmné dávky v přepočtu na sušinu může u přežvýkavců činit 10 % a u ostatních vyjmenovaných zvířat 20 %. Nejvyšší podíl krmiv nepocházejících z ekofarmy nebo z přechodného období v přepočtu na sušinu v denní krmné dávce všech vyjmenovaných zvířat může činit 25 %. Tato omezení podílu krmiv nepocházejících z ekofarmy nebo z přechodného období neplatí pro žadatele po dobu jednoho roku od data podání žádosti o registraci pro chov vyjmenovaných zvířat, pokud používaná krmiva pocházejí z jeho vlastní zemědělské činnosti.

(5) Vyjmenovaným zvířatům musí být v letním období zajištěna pastva nebo přístup k zelené píci.

(6) Podávání syntetických vitaminů přežvýkavcům a chemoterapeutik a antikocidik⁸⁾ vyjmenovaným zvířatům je povoleno pouze v případech indikovaných veterinárním lékařem.

§ 10

[K § 14 odst. 1 písm. d) zákona]

Veterinární přípravky, léčiva a veterinární zákroky lze v ekologickém zemědělství použít jen v případě, kdy dojde k takovému narušení zdravotního stavu vyjmenovaného zvířete nebo vzniku onemocnění nebo utrpení vyjmenovaného zvířete, kterému se nepodařilo předcházejícími preventivními opatřeními zamezit.

§ 11

Obecné principy ekologického chovu vyjmenovaných zvířat

[K § 14 odst. 1 písm. e) a f) zákona]

(1) Stavby pro ustájení vyjmenovaných zvířat musí umožňovat přirozenou ventilaci a osvětlení a mít dostatečný prostor pro jejich pohyb a zabezpečení pohody. Prostory pro ležení musí vyjmenovaným zvířatům plně umožňovat přirozený způsob odpočinku včetně přirozeného způsobu vstávání a uléhání.

(2) Ustájení se provádí tak, aby umožňovalo vyjmenovaným zvířatům péči o vlastní tělo, včetně vyhýbání se znečištění, vzájemného čištění a drbání se o vhodné předměty, kontakt s ostatními vyjmenovanými zvířaty a chování odpovídající sociální struktuře hejna nebo stáda.

(3) Ustájení se přizpůsobí tomu, aby mohla být, minimálně jedenkrát denně, kontrolována pohoda zvířat, včetně kontroly technických zařízení. Pro kontrolu zvířat se použije přiměřený zdroj osvětlení (pevně instalované nebo přenosné) umožňující kontrolu případných nedostatků ustájení.

(4) Vyjmenovaným zvířatům chovaným trvale bez ustájení a zvířatům na pastvě a ve výběhu se zajistí dostatečná ochrana proti dešti, větru, slunci a extrémním teplotám v závislosti na místních klimatických podmínkách a daném plemeni, zejména přístřešek, úkryt pod vegetací a závěťí.

(5) Minimální plocha pro ustájení a výběh pro jednotlivé druhy a kategorie vyjmenovaných zvířat je stanovena v příloze č. 6. Do 31. prosince 2002 nemusí být dodržena minimální plocha pro ustájení u staveb postavených před 1. lednem 2001.

(6) Vyjmenovaná zvířata mohou být ustájena vazně jen z důvodu bezpečnosti práce. Vazné ustájení bez možnosti volného pohybu nesmí přesáhnout 12 hodin denně. Koně mohou být ustájeni vazně jen za předpokladu, že jsou v průběhu dne využíváni k práci nebo sportu.

(7) Ve stájích postavených před 1. lednem 2001 může být skot ustájen vazně jen,

a) je-li mu umožněna pastva po celé pastevní období,

b) je-li mu umožněn přístup do výběhu i v průběhu zimního období minimálně dvakrát týdně po dobu minimálně 5 hodin v jednom dni vždy, podle klimatických podmínek.

Toto ustanovení platí do 31. prosince 2010.

(8) Ohrady a oplocení pozemků nesmějí být zhotoveny z předmětů s ostrými hranami a hroty, zejména z ostnatého drátu.

(9) Budovy pro ustájení vyjmenovaných zvířat, kotce, zařízení a nářadí musí být řádně čištěny a dezinfikovány minimálně jedenkrát ročně. Hmyz a hlodavci musí být pravidelně potlačováni. Seznam čisticích a desinfekčních látek a přípravků k potlačování hmyzu a hlodavců v budovách a stájích pro vyjmenovaná zvířata je uveden v příloze č. 7.

(10) Úpravu paznehtů provádí odborně způsobilá osoba⁹⁾ vždy, vyžaduje-li to stav paznehtu.

§ 12

Podmínky zajištění reprodukce

[K § 14 odst. 1 písm. i) zákona]

(1) K založení a doplnění stáda nebo hejna lze užít jen vyjmenovaná zvířata pocházející z přechodného období nebo z ekologického zemědělství s výjimkou

- a) telat a hříbat ihned po odstavu, maximálně však do 6 měsíců stáří,
- b) jehňat a kůzlat ihned po odstavu, maximálně do 45 dnů stáří,
- c) drůbeže pro jatečnou produkci do 3 dnů stáří,
- d) drůbeže pro produkci vajec do 18 týdnů stáří,
- e) selat ihned po odstavu a do maximální živé hmotnosti 25 kg,
- f) rybí násady do 1 roku,
- g) rojů a oddělků včel,
- h) chovných a plemenných vyjmenovaných zvířat pro obnovu stáda v rozsahu maximálně do 10 % průměrného ročního stavu základního stáda koní a skotu, do 20 % základního stáda prasat, ovcí a koz,
- i) chovných a plemenných zvířat pro založení chovu,
- j) plemeníků.

Písmena a) až i) platí do 31. prosince 2003.

(2) Žadatel zařazený do přechodného období a ekologický podnikatel s méně než 10 kusy základního stáda skotu a koní nebo méně než 5 kusy základního stáda prasat, ovcí a koz může použít z jiné zemědělské výroby pro obnovu stáda maximálně jednu samici ročně.

(3) Procenta stanovená v odstavci 1 písm. h) neplatí v případě vysoké úmrtnosti zvířat v důsledku nákazy nebo živelné pohromy.

§ 13

Zákroky na vyjmenovaných zvířatech

[K § 14 odst. 2 písm. a) zákona]

Pokud se nejedná o zákroky nařízené veterinárním lékařem, jsou v ekologickém zemědělství povoleny za dodržení podmínek stanovených zvláštními právními předpisy¹⁰⁾ pouze tyto zákroky:

- a) označování vyjmenovaných zvířat,
- b) kastrace samců mladších 8 týdnů s výjimkou koní,
- c) kastrace koní,

- d) kupírování ocasů u jehňat mladších 8 dnů,
- e) odrohování nebo tlumení růstu rohů u telat ve stáří do 8 týdnů.

§ 14

Nejkratší doba chovu

[K § 15 odst. 2 zákona]

(1) Nejkratší doba chovu vyjmenovaných zvířat v ekologickém zemědělství, která se nenarodila nebo nevylíhla na ekofarmě, je 12 měsíců v případě skotu, koní, ryb a včel, 6 měsíců v případě koz, ovcí a prasat, 6 měsíců v případě vyjmenovaných zvířat pro produkci mléka, 10 týdnů v případě jatečné drůbeže a králíků a 6 týdnů v případě drůbeže pro produkci vajec.

(2) Nejkratší doba chovu do 31. prosince 2003 je u prasat 4 měsíce a u vyjmenovaných zvířat určených k produkci mléka 3 měsíce.

Oddíl 4

Požadavky pro chov vyjmenovaných zvířat

(K § 14 odst. 3 zákona)

§ 15

Dojnice a krávy bez tržní produkce mléka

Počet dojnic a krav ve volném ustájení nesmí být vyšší než počet míst v krmišti při zachování 0,75 m délky krmné hrany na 1 dojnici nebo krávu. Počet dojnic a krav ve volném ustájení nesmí být vyšší než počet lehacích míst ve stáji.

§ 16

Telata

(1) Při chovu telat se zabezpečí, aby novorozené tele přijalo co nejdříve po porodu dostatečné množství mleziva od matky nebo z jiného zdroje. Všechna telata se napájí mlékem nejméně dvakrát denně do minimálního stáří 3 měsíců. Je-li potřeba telata chovaná s matkami přikrmovat, zřizuje se vlastní příkrmišť s přístupem pouze pro telata.

(2) V ekologickém chovu telat není dovoleno

- a) podávat náhražky mléka a mléčné krmné směsi,
- b) podávat mléko z neekologického chovu s výjimkou případů úhynu matky a nedostupnosti jiného zdroje mléka ekologického původu,
- c) chovat telata starší 7 dnů v individuálních boxech umístěných ve stájích,
- d) nasazovat telatům náhubky.

(3) Telatům se umožní vizuální kontakt s ostatním skotem.

(4) Jsou-li telata ustájena v boxech nebo ve vazné stáji, mají tyto boxy nebo stáje perforované stěny a jejich šířka je nejméně 90 cm s odchylkou maximálně 10 %, nebo 0,8násobek kohoutkové výšky.

§ 17

Skot pro výkrm

(1) Ustájení se uspořádá tak, aby žádné chované zvíře nebylo zraňováno útoky jiných vyjmenovaných zvířat a aby nebyl omezen jeho přístup ke krmivu nebo vodě. Agresivní vyjmenovaná zvířata musí být izolována.

(2) Elektrické zábrany k prevenci vzájemného naskakování vyjmenovaných zvířat se nepoužívají.

(3) Mimo pastevní období se vyjmenovaná zvířata odchovávají ve stájích zpravidla s volným skupinovým stlaným ustájením a výběhem.

§ 18

Ovce

(1) Výběr plemene chovaných ovcí, jejich počet a způsob chovu se provádí podle vhodnosti přírodního prostředí a možnosti zajistit dostatek pastvy a krmiv pro celý rok. Pro zazimovaná stáda s jehňaty se zajistí pro ležení prostor vystlaný slámou. Délka žlabu je taková, aby všechny ovce mohly přijímat krmivo současně; minimálně činí 0,40 m na jednu ovci.

(2) Při chovu ovcí se vylučuje

- a) vyhánění ostříhaných ovcí v době nepříznivých klimatických podmínek,
- b) používání ohradníků z pletiva u rohatých plemen ovcí,
- c) chovat tato stádová zvířata individuálně; minimálním stádem jsou 3 zvířata.

(3) Po dobu 45 dnů po porodu se jehňata krmí mateřským mlékem.

§ 19

Kozy

(1) Plemeno chovaných koz, počet koz a způsob jejich chovu se volí podle přírodního prostředí a možnosti zajistit dostatek pastvy a krmiv pro celý rok. Délka žlabu musí být taková, aby všechny kozy mohly přijímat krmivo současně; minimálně činí 0,40 m na jednu kozu.

(2) K ohrazení pastvin a kotců v chovu rohatých plemen nesmí být používáno pletivo.

(3) Po dobu 45 dnů po porodu se kůzlata krmí mateřským mlékem.

(4) Při chovu koz se vylučuje chovat tato stádová zvířata individuálně; minimálním stádem jsou 3 zvířata.

§ 20

Prasata

(1) Prasata chovaná venku musí mít umožněno regulování jejich tělesné teploty.

(2) Kanec se ustájí tak, aby ho ostatní chovná prasata mohla slyšet, cítit, a pokud možno i vidět.

(3) Pro každých 10 prasat se zřizuje nejméně 1 napájecí místo. V krmné dávce všech kategorií prasat se zařazují objemná statková krmiva.

(4) Prasata musí mít vždy k dispozici slámu, přístup do výběhu nebo na pastvu a prostor pro rytí.

(5) Prasnice se před vrhem selat umísťují do prostoru, který je pro tento účel zvlášť připraven a který odpovídá specifickým rysům chování prasnic před, během a po porodu a chování selat.

(6) V ekologickém chovu prasat se vylučuje

- a) stálé ustájení s řízením stájového prostředí,
- b) používání zařízení pro vazné ustájení s výjimkou případu podle § 11 odst. 6,
- c) omezování pohybu prasnic,

- d) používání klecí pro selata,
- e) individuální ustájení prasat s výjimkou chovných kanců, březích prasnic a prasnic se selaty,
- f) ve výkrmu vytváření skupin s více než 30 jedinci,
- g) používání pevné podlahy bez slámy,
- h) odstavování selat před dosažením 6 týdnů věku.

§ 21

Drůbež

- (1) Drůbeži se musí umožnit úkryt před dravci a přístup k čerstvé vodě po celou dobu trvání denního světla.
 - (2) Hrabavá drůbež musí mít prostor k hrabání, popelení a hřadování a vodní drůbež podmínky k plavení.
 - (3) Prostory pro ustájení drůbeže musí být podle konstrukce drůbežárny mezi jednotlivými turnusy dezinfikovány. Výběhy musí být ponechány prázdné tak, aby se obnovila vegetace.
 - (4) Krmítka a napáječky musí být uspořádány a udržovány tak, aby byla minimalizována možnost kontaminace krmiva a napájecí vody.
 - (5) Pobyt drůbeže ve výběžích je řízen tak, aby nevznikly trvalé blátivé podmínky a minimalizovalo se riziko kontaminace půdy organismy, které vyvolávají nebo přenášejí choroby drůbeže. Vstupy do výběhu mají 4 m délky na 100 m² plochy, která je v drůbežárně volně dostupná drůbeži. Celodenní přístup do výběhu je drůbeži umožněn vždy, kdy to klimatické podmínky dovolí, a to minimálně od věku 6 týdnů u kuřat a 8 týdnů u ostatní drůbeže.
 - (6) Požadavky stanovené v odstavci 5 neplatí pro malé počty drůbeže, která není chována v drůbežárnách a která se volně pohybuje během dne.
 - (7) Trvalé drůbežárny mohou mít roštové podlahy ve sběrném místě pro trus. Minimálně jedna třetina podlahové plochy drůbežárny je pokryta stelivem.
 - (8) V drůbežárnách nelze ustájit více než
 - a) 4 800 kuřat,
 - b) 3 000 nosnic,
 - c) 5 200 perliček,
 - d) 4 000 kachen pekingských a pižmových nebo 3200 kačerů pekingských nebo pižmových nebo ostatních kachen,
 - e) 2 500 hus a krůt.
- Maximální užitná plocha drůbežáren pro výkrm drůbeže na jedné ekofarmě nesmí převýšit 1 600 m².
- (9) Nelze prodlužovat délku dne umělým světlem na více než 16 hodin.
 - (10) Krmná dávka pro výkrm drůbeže obsahuje nejméně 65 % obilovin.
 - (11) Jatečnou drůbež lze porážet až po dosažení věku
 - a) 81 dnů u kuřat,
 - b) 49 dnů u pekingských kachen,
 - c) 70 dnů u kachen pižmových,
 - d) 84 dnů u kačerů pižmových,

- e) 92 dnů u mallardských kachen, kterými jsou kříženci kachen pižmových a pekingských,
- f) 94 dnů u perliček,
- g) 140 dnů u krůt a hus.

§ 22

Králíci

- (1) Chovní králíci se chovají ve skupinách tvořených samcem a několika ramlicemi, skupinou mladých králíků nebo skupinou králíků ve výkrmu. V kotci jsou umístěny porodní boxy nebo budníky; počet porodních boxů nebo budníků není nižší než počet ramlic ustájených v kotci. Jednotlivá vyjmenovaná zvířata mohou být na nezbytně nutnou dobu umístěna v individuálních koticích.
- (2) Mladí králíci se oddělují od skupiny ve věku minimálně 30 dnů.
- (3) Králíkům se umožní přístup do výběhu.

§ 23

Včely

(K § 17 odst. 2 zákona)

- (1) Při odběru plástů k vytáčení se odstraňují středoevropské ekotypy včely medonosné *Apis mellifera* (dále jen "včely") pouze setřásáním, ometáním, vyfukováním nebo pomocí výkluzů.
- (2) K podpoře stavebního pudu ve včelstvech se každoročně vyměňuje 1/3 až 1/2 plástů. Úly jsou zhotoveny pouze z přírodního materiálu s výjimkou drobných součástí, jako jsou mřížky, krmítka a výkluzy.
- (3) Včelí vosk musí pocházet z ekologického chovu. V případě nedostupnosti mohou být použity mezistěny z neekologické produkce. Nelze používat mezistěny z plastických hmot.
- (4) Včelstva smí být přikrmována mezi snůškami pouze medem získaným podle zákona a této vyhlášky, a to včetně doplnění zimních zásob. Po každém vytočení medu mezi snůškami ponechá chovatel včelstvu minimálně 4 kg zásob medu. Doplnění zimních zásob může být do 31. prosince 2002 provedeno krmivem neekologického původu nebo cukrem, a to maximálně do 20 % roční spotřeby medu včelstvem. Dokrmování včelstev lze provádět od posledního vytočení medu do 15 dnů před začátkem příští snůšky.
- (5) Fytoterapeutická a homeopatická léčiva se používají přednostně před alopatickými léčivy. Použití alopatických veterinárních léčiv a chemických prostředků v chovu včel, k ošetření úlů, plástů apod. je povoleno jen na základě nařízených opatření Státní veterinární správy. Toto ošetření včelstva musí pak proběhnout v izolačním úlu a musí u tohoto včelstva proběhnout znovu nejkratší doba chovu (§ 14).
- (6) V případech nákazy *Varroa jacobsoni* jsou povoleny k ošetřování včelstev, úlů a plástů kromě pokynů a poučení veterinárního lékaře, případně nařízených ochranných a zdlavacích opatření podle zvláštního právního předpisu¹¹⁾ také kyselina mravenčí, kyselina mléčná, kyselina octová a kyselina šťavelová.
- (7) Při ekologickém chovu včel je nepřípustné
 - a) používání plástů starších 3 let,
 - b) přistřihávání křídel matek,
 - c) odstraňování trubčího plodu s výjimkou případů nákazy *Varroa jacobsoni*,
 - d) používání repelentních chemických látek,
 - e) používání pylových náhražek,
 - f) vytáčení medu z rámků obsahujících i živý plod,

- g) odvíčkování plástů plamenem nebo elektrickým proudem,
- h) usazování rojů neznámého původu.

§ 24

Ryby

(K § 18 odst. 3 zákona)

- (1) Chov ryb v nádržích z plastických hmot nebo betonu lze použít jen pro líhnutí jiker, odchov plůdku a sádkování.
- (2) Rybníky, jezera a odstavená říční ramena musí mít břehové porosty zajišťující vysokou pohlcovací schopnost kontaktní zóny s okolními pozemky.
- (3) Voda musí splňovat normu klasifikace jakosti povrchových vod odpovídající I. a II. třídě podle ČSN 75 7221, biologická spotřeba kyslíku musí být za 5 dní do 8 mg.l^{-1} s výjimkou letního období od 1. června do 30. září.
- (4) Ke zlepšení fyzikálních, chemických a biologických vlastností rybníčního dna se využívá zimování, letnění, vápnění, hnojení statkovými hnojivy a pěstování plodin na zelené hnojení.
- (5) Přednost má smíšená vícedruhová rybí obsádka včetně dravých druhů. Býložravé druhy se vysazují se zřetelem ke společenství rostlin v nádrži.
- (6) Před vysazením přepravovaných ryb se provede vyrovnání teplot v přepravních nádobách tak, aby rozdíl teplot nepřekročil $12 \text{ }^{\circ}\text{C}$.
- (7) Generační ryby chovného hejna musí pocházet z ekologického chovu. Upřednostňují se metody přirozeného výtěru ryb. V klimaticky nepříznivých obdobích může proběhnout počáteční odchov raných stádií a plůdku v kontrolovaných podmínkách rybích líhní.
- (8) Při přikrmování ryb musí činit podíl přirozené potravy minimálně 50 % přijaté potravy. Plůdek se přikrmuje šroty obilovin, pro násady a starší ryby se obiloviny předkládají neupravené.
- (9) Výlov ryb se provádí tažnými sítěmi umožňujícími šetrné zacházení s rybami (vatka, nevod, plot, podložní síť), aby se minimalizovalo stresové zatížení ryb. Nářadí pro manipulaci s rybami se před použitím navlhčí. Ryby se přepravují v nádobách s vodou. Dopravní nádoby musí mít hladké stěny. Živé ryby se vyskladňují k přepravě ve vylučném stavu. Ryby jsou po výlovu sádkovány a jejich maximální živá hmotnost nesmí přesáhnout 100 kg na 1 m^3 vody. Obsah kyslíku v odtékající vodě nesmí při sádkování kapra poklesnout pod 3 mg.l^{-1} .

Oddíl 5

Výroba biopotravin

§ 25

Vino révové a ovocné

(K § 19 odst. 3 zákona)

- (1) Zpracovanou surovinou mohou být pouze bioprodukty, pro víno révové ekologicky pěstované hrozny odrůd rodu *Vitis*. Musí být zajištěno využití matolin a vinných kalů jako hnojiva.
- (2) Výrobní zařízení a lahve musí být před použitím vyčištěny parou nebo vymyty horkou vodou, případně sterilizovány oxidem siřičitým.
- (3) Při výrobě vína nelze používat
 - a) elektrostatickou filtraci,
 - b) ozařování UV paprsky,

c) tanin, sorbáty, kyselinu vinnou a citrónovou, nepotravinářskou želatinu, aktivní uhlí, azbest, sušenou krev, minerální oleje, pyrosiřičitan sodný a draselný s výjimkou ošetření rmutů, ferrokyanid draselný, kyselinu askorbovou, síran měďnatý, kyselinu metavinnou a cukr.

§ 26

Produkty chovu včel

(K § 19 odst. 3 zákona)

(1) Med z plástů (dále jen "med") se získává odstředivou silou v medometech. Odvíčkovací zařízení a medometry musí být z nerezavějící oceli, skladovací nádoby mohou být pouze z nerezavějící oceli, skla, keramiky nebo plastických hmot určených pro potravinářství s výjimkou PVC.

(2) Med se čistí pouze cezením, čerením nebo dekantací.

(3) Med z chovů včel v ekologickém zemědělství musí odpovídat těmto parametrům:

- a) obsah vody nejvýše 19 %,
- b) obsah HMF (hydroxymethylfuralu) nejvýše 20 mg/kg,
- c) obsah sacharózy u květových medů nejvýše 5 %,
- d) obsah sacharózy u medovicových medů nejvýše 10 %,
- e) obsah ve vodě nerozpustných látek nejvýše 0,1 %.

(4) Za bioprodukt je možné považovat v případě splnění požadavků stanovených zákonem a touto vyhláškou

- a) bílkovinný koncentrát produkovaný v hlitanových žlázách mladých včel - kojiček (nativní mateří kašička) konzervovaný chladem,
- b) vosk získaný teplem z plástů bez přidané mezistěny z vosku neekologického původu (divoká stavba), ze kterých vyběhly nejvýše dvě generace včel,
- c) propolis.

§ 27

(K § 19 odst. 4 a k § 24 odst. 4 zákona)

Způsob výpočtu procentuálního zastoupení jednotlivých složek biopotraviny pocházejících z ekologického zemědělství nebo z přechodného období je uveden v příloze č. 8.

§ 28

(K § 19 odst. 5 zákona)

Přídavné látky,¹²⁾ pomocné látky¹³⁾ a suroviny zemědělského původu, nepocházející z ekologického zemědělství nebo z přechodného období, které mohou být použity pro výrobu biopotravin za podmínek uvedených ve zvláštním právním předpisu,¹⁴⁾ jsou uvedeny v příloze č. 9.

§ 29

(K § 19 odst. 6 zákona)

Jsou zakázány tyto operace:

- a) výměna kationtů a aniontů,

- b) bělení,
- c) nakládání s používáním chemikálií,
- d) hydrogenace,
- e) uzení s použitím chemikálií,
- f) zjemňování s použitím chemikálií,
- g) ozařování a mikrovlnný ohřev.

§ 30

Evidence při výrobě biopotravin

(K § 19 odst. 8 zákona)

(1) Celý postup výroby biopotravin musí být zajištěn účinným a dokumentovaným systémem k získání záznamů, které umožní kontrolnímu orgánu ekologického zemědělství sledovat

- a) původ, vlastnosti a množství bioproduktů, surovin, přídatných látek a pomocných látek a obalových materiálů, které byly dodány do výrobní jednotky,
- b) druh, vlastnosti a množství výrobků, které byly vyskladněny z výrobní jednotky,
- c) použité obaly a etiketaci výrobků,
- d) odběratele výrobků,
- e) evidenci o čištění výrobních zařízení při přechodu z výroby potravin na výrobu biopotravin.

(2) Náležitosti vedení evidence při výrobě biopotravin jsou uvedeny v příloze č. 10.

§ 31

(K § 19 odst. 10 zákona)

Náležitosti čestných prohlášení pro sběr bylin a plodů jsou uvedeny v příloze č. 11.

§ 32

Skladování a přeprava

[K § 20 odst. 2 písm. a) a k § 21 odst. 1 a 3 zákona]

(1) Skladovací prostory musí být pravidelně čištěny a udržovány v čistotě. Nikde nesmí být viditelné zbytky materiálů, které by mohly kontaminovat nebo narušit obsah skladovaných materiálů. Prostředky k asanaci a čištění výrobních zařízení a skladů jsou uvedeny v příloze č. 7.

(2) Při použití suchých metod čištění nesmí dojít k ohrožení nezávadnosti výrobku. Pro veškeré mokré čisticí postupy u zařízení přicházejících do styku s bioprodukty musí být použita pitná voda.¹⁵⁾

§ 33

Náležitosti ohlášení o zahájení výroby biopotravin (§19 zákona), náležitosti žádosti o osvědčení biopotravin a náležitosti ohlášení o uvádění bioproduktů či biopotravin do oběhu (§ 20 zákona) jsou uvedeny v příloze č. 12.

Oddíl 6

Osvědčování, označování, dovoz a evidence

§ 34

(K § 22 odst. 6 zákona)

Náležitosti osvědčení o původu bioproduktu a osvědčení o biopotravině jsou uvedeny v příloze č. 13.

§ 35

Podrobnosti o označování

(K § 25 odst. 1 zákona)

Grafický znak, kterým se označí bioprodukty a biopotraviny je uveden v příloze č. 14. Identifikační kód kontrolního orgánu zveřejní Ministerstvo zemědělství ve Věstníku Ministerstva zemědělství.

§ 36

(K § 26 odst. 2 a 4 zákona)

(1) Seznam zemí a jejich inspekčních orgánů, jejichž osvědčení se uznává za rovnocenné osvědčením podle zákona, je uveden v příloze č. 15.

(2) Náležitosti osvědčení pro vývoz bioproduktu nebo biopotraviny jsou uvedeny v příloze č. 16.

§ 37

Evidence

(K § 27 odst. 6 zákona)

(1) Ekologický podnikatel vede evidenci o rostlinné produkci; evidence o pěstovaných plodinách, vegetačním pokryvu a obdělávání půdy obsahuje údaje vedené aktuálně v průběhu roku.

(2) Ekologický podnikatel hospodařící na orné půdě nebo pěstující trvalé kultury vede evidenci podle vzoru uvedeného v příloze č. 17 části A.

(3) Ekologický podnikatel hospodařící na trvalých travních porostech vede evidenci podle vzoru uvedeného v příloze č. 17 části B.

(4) Ekologický podnikatel s chovem vyjmenovaných zvířat vede evidenci podle vzoru uvedeného v příloze č. 17 částech C a D a evidenční kartu vyjmenovaných zvířat, případně skupiny vyjmenovaných zvířat, která není upravena zvláštním právním předpisem,¹⁶⁾ podle vzoru uvedeného v příloze č. 17 částech E a F.

(5) Jde-li o chovatele včel nebo ekologického podnikatele s chovem včel, evidence obsahuje

a) umístění včelstev,

b) původ včelstev,

c) údaje o ošetřování a krmení včelstev,

d) odstranění nástavků a vytáčení medu,

e) množství získaného medu, vosku, propolisu, mateří kašičky,

f) v případech léčení nebo chemického ošetření se eviduje diagnóza, použité léčivo nebo látka, dávka, ochranná lhůta, doba léčení.

(6) Denní záznamy o přímém prodeji bioproduktů z ekofarmy konečnému spotřebiteli obsahují tyto údaje:

- a) datum prodeje bioproduktu,
- b) označení bioproduktu,
- c) prodané množství.

(7) Ekologický podnikatel, žadatel zařazený do přechodného období, výrobce biopotravin a osoba uvádějící bioprodukty a biopotraviny do oběhu vedou evidenci stížností třetích osob, vztahujících se k bioproduktům a biopotravinám.

(8) Ekologický podnikatel, který kromě ekologického zemědělství provozuje jinou zemědělskou výrobu, výrobce biopotravin, který mimo výroby biopotravin vyrábí i potraviny, a osoba uvádějící bioprodukty a biopotraviny do oběhu, která uvádí do oběhu také jiné potraviny, zpracují pro potřeby kontroly vnitřní předpis o vedení oddělené věcné a finanční evidence v soustavě účetnictví u majetku, zásob, závazků a pohledávek, pořízených materiálů pro použití v ekologickém zemědělství nebo výrobě biopotravin, prodeji bioproduktů a biopotravin. V tomto vnitřním předpisu stanoví vždy

- a) způsob označování účetních dokladů, účetních knih a ostatních písemností vztahujících se k ekologickému zemědělství, výrobě biopotravin a uvádění bioproduktů a biopotravin do oběhu, nejlépe číselnou řadou s předponou "bio" nebo "eko",
 - b) způsob oddělené evidence majetku a zásob sloužících k ekologickému zemědělství, výrobě biopotravin a uvádění do oběhu, v případě vedení podvojného účetnictví analytickou evidenci, v případě jednoduchého účetnictví stanoví samostatné sloupce v peněžním deníku a dále v inventurních knihách, v knize zásob, v knize závazků a pohledávek,
 - c) způsob inventarizace majetku, zásob, závazků a pohledávek vztahujících se k ekofarmě, výrobě biopotravin a uvádění bioproduktů a biopotravin do oběhu. Inventarizaci je možno provádět průběžně, jinak jednou ročně, a to nejpozději k 31. prosinci. Skutečné stavy majetku, zásob a závazků se zjišťují inventurou fyzickou u majetku a zásob hmotné povahy nebo dokladovou u závazků a pohledávek a u ostatních složek majetku, u nichž nelze provést fyzickou inventuru; stavy dle jednotlivých položek se zaznamenávají v inventurních soupisech, které musí být podepsány osobou odpovědnou za ekologické zemědělství nebo výrobu biopotravin,
 - d) vzor výkazu o majetku, výdajích a příjmech ekologického zemědělství a výroby biopotravin, který bude podnikatelem sestavován k poslednímu dni vykazovaného účetního období, a to odděleně za každou ekofarmu, vyráběnou biopotravinu, do oběhu uváděný bioprodukt a biopotravinu. Výkaz se sestaví v peněžních jednotkách, případně ve fyzických měrných jednotkách. Součástí výkazu je příloha sestavená ve formě tabulek nebo popisným způsobem zajišťujícím přehlednost, průkaznost a srozumitelnost předkládaných informací včetně ukazatelů spotřeby nebo produkce na jednotku bioproduktu nebo biopotraviny.
- (9) Ustanovení odstavce 8 se nevztahuje na osoby, které skladují, distribuují nebo prodávají biopotraviny v balení určeném pro konečného spotřebitele a na případy, kdy je biopotravina odvažována nebo oddělována z většího balení přímo před konečným spotřebitelem.

Oddíl 7

Závěrečné ustanovení

§ 38

Účinnost

Tato vyhláška nabývá účinnosti dnem vyhlášení.

Ministr:

Ing. Fencel v. r.

POZNÁMKY:

- 1) § 3 odst. 1 písm. d) zákona č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a o změně některých souvisejících zákonů (veterinární zákon).
- 2) Zákon č. 156/1998 Sb., o hnojivech, pomocných půdních látkách, pomocných rostlinných přípravcích a substrátech a agrochemickém zkoušení zemědělských půd (zákon o hnojivech), ve znění zákona č. 308/2000 Sb.
Vyhláška č. 474/2000 Sb., o stanovení požadavků na hnojiva.
- 3) Příloha č. 5 vyhlášky č. 275/1998 Sb., o agrochemickém zkoušení zemědělských půd a zjišťování půdních vlastností lesních pozemků, ve znění vyhlášky č. 477/2000 Sb.

- 4) § 2 písm. g) zákona č. 92/1996 Sb., o odrůdách, osivu a sadbě pěstovaných rostlin, ve znění zákona č. 357/1999 Sb. a zákona č. 153/2000 Sb.
- 5) Zákon č. 92/1996 Sb., ve znění pozdějších předpisů.
Vyhláška č. 191/1996 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o odrůdách, osivu a sadbě pěstovaných rostlin.
- 6) Zákon č. 147/1996 Sb., o rostlinolékařské péči a změnách některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů.
- 7) Zákon č. 91/1996 Sb., o krmivech, ve znění zákona č. 244/2000 Sb.
Vyhláška č. 451/2000 Sb., kterou se provádí zákon č. 91/1996 Sb., o krmivech, ve znění zákona č. 244/2000 Sb.
- 8) § 3 odst. 9 zákona č. 91/1996 Sb., ve znění zákona č. 244/2000 Sb.
- 9) § 59 zákona č. 166/1999 Sb.
- 10) Zákon č. 154/2000 Sb., o šlechtění, plemenitbě a evidenci hospodářských zvířat a o změně některých souvisejících zákonů (plemenářský zákon).
§ 7 zákona č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, ve znění pozdějších předpisů.
§ 59 zákona č. 166/1999 Sb.
- 11) § 12 odst. 1 písm. b) a § 15 odst. 1 zákona č. 166/1999 Sb.
- 12) § 2 písm. j) zákona č. 110/1997 Sb., o potravinách a tabákových výrobcích a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů.
- 13) § 2 písm. l) zákona č. 110/1997 Sb.
- 14) Zákon č. 110/1997 Sb.
- 15) § 3 odst. 1 zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů.
- 16) Zákon č. 154/2000 Sb.

Pozn: Přílohy nejsou v elektronické podobě

Příloha č. 1

Náležitosti žádosti o registraci pro ekologické zemědělství na ekofarmě

Příloha č. 2

Postupy pro zpracování bioproduktů a biopotravin a materiály pro obaly v přímém kontaktu s bioproduktem nebo biopotravinou

Příloha č. 3

Statková hnojiva, hnojiva, pomocné půdní látky, pomocné rostlinné přípravky a substráty, které lze používat v ekologickém zemědělství

Příloha č. 4

Seznam přípravků a ostatních prostředků na ochranu rostlin

Příloha č. 5

V ekologickém zemědělství se používají krmiva, krmné suroviny, krmné směsi, doplňkové látky, premixy a určitá proteinová krmiva stanovená zvláštním právním předpisem^{*)} s výjimkou krmiv, určitých proteinových krmiv a doplňkových látek uvedených v této příloze

Příloha č. 6

Minimální plocha pro ustájení a výběh pro jednotlivé druhy a kategorie vyjmenovaných zvířat

Příloha č. 7

Seznam čisticích a desinfekčních látek a přípravků k potlačování hmyzu a hlodavců v budovách a stájích pro hospodářská zvířata a prostředků k asanaci a čištění výrobních zařízení a skladů

Příloha č. 8

Způsob výpočtu procentuálního zastoupení jednotlivých složek biopotravin pocházejících z ekologického zemědělství nebo z přechodného období

Příloha č. 9

Přídavné látky,¹⁾ pomocné látky²⁾ a suroviny zemědělského původu nepocházející z ekologického zemědělství nebo z přechodného období, které mohou být použity pro výrobu biopotravin

Příloha č. 10

Náležitosti vedení evidence při výrobě biopotravin

Příloha č. 11

Náležitosti čestných prohlášení pro sběr bylin a plodů

Příloha č. 12

Náležitosti ohlášení o zahájení výroby biopotravin, náležitosti žádosti o osvědčení biopotravin, náležitosti ohlášení o uvádění bioproduktů či biopotravin do oběhu a náležitosti žádosti o osvědčení pro vývoz bioproduktů a biopotravin

Příloha č. 13

Náležitosti osvědčení o původu bioproduktu a osvědčení o biopotravině

Příloha č. 14

Grafický znak, kterým se označí bioprodukty a biopotraviny

Příloha č. 15

Seznam zemí a jejich inspekčních orgánů, jejichž osvědčení se uznává za rovnocenné osvědčením podle zákona

Příloha č. 16

Náležitosti osvědčení pro vývoz bioproduktu nebo biopotraviny

Příloha č. 17

Vzory pro vedení evidence podle § 27 odst. 6 zákona